

van reizigers voor reizigers

YUCATÁN-CANCÚN

Lannoo

De wereld houdt niet op met draaien. Een wereldreiziger is de eerste om dat te beamen. Hoewel men geen inspanningen gespaard heeft om al de gegevens in deze gids uitgebreid te testen en te actualiseren, is het niet uitgesloten dat je ter plaatse vaststelt dat bepaalde gegevens in deze gids toch al opnieuw gewijzigd zijn. Veel adressen en suggesties in de Trotters zijn bovendien wat 'fragiel', juist omdat ze zo sympathiek en verrassend zijn. We zouden het daarom bijzonder op prijs stellen als je ons op de hoogte brengt van eventuele wijzigingen, zodat we de eerstvolgende herdruk op een correcte manier kunnen aanpassen. Dank bij voorbaat. Ons adres:

TROTTER

Uitgeverij Lannoo
Kasteelstraat 97
B-8700 Tielt

Uitgeverij Terra Lannoo bv
Postbus 23202
NL-1100 DS Amsterdam Zuid-Oost

E-MAIL: TROTTER@LANNOO.BE

WWW.TROTTERCLUB.COM

De prijscategorieën die in de Trottergidsen worden gebruikt, zijn steeds afgestemd op het land. Als je in een goedkoop hotelletje ongeveer € 25 betaalt, behoort een hotel waar je € 75 neertelt uiteraard tot de dure prijsklasse. De uitgever kan niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele fouten of de gevolgen ervan.

VERTALING Petra van Caneghem; 2023 Imago Mediabuilders

REISINFORMATIE VLAANDEREN EN NEDERLAND Wegwijzer, Brugge

OMSLAGONTWERP Studio Jan de Boer / Helga Bontinck

ONTWERP BINNENWERK Imago Mediabuilders

OMSLAGFOTO oneinchpunch (Shutterstock)

OORSPRONKELIJKE TITEL Le Routard – Mexique

OORSPRONKELIJKE UITGEVER Hachette, Paris

DIRECTEUR VAN DE REEKS EN AUTEUR Philippe Gloaguen

STICHTERS Philippe Gloaguen en Michel Duval

ADJUNCT-REDACTEUREN Benoît Lucchini en Amanda Keravel

REDACTEUREN Olivier Page, Véronique de Chardon, Isabelle Al Subaihi, Anne-Caroline Dumas, André Poncelet, Marie Burin des Rozières, Thierry Brouard, Géraldine Lemauf-Beauvois, Anne Poinot, Mathilde de Boisgrollier, Alain Pallier en Fiona Debrabander

© Hachette (alle rechten voor vertaling, reproductie en bewerking gereserveerd voor alle landen),
Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2023

© Cartografie Hachette Tourisme

WWW.LANNOO.COM

D/2023/45/524 - ISBN 9789401495363 - NUR 512

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

HOE GEBRUIK JE DEZE GIDS?

Op deze pagina's zetten we de toeristische highlights voor je op een rijtje – stuk voor stuk zijn het met recht topperavaringen die je niet mag missen!

8
TOPVERVARINGEN

1) GA OP ZOEK NAAR DE RIJST VAN DE GODEN: DE WAARNEMINGSLAATEN VAN YUCATÁN

De rijst is een van de belangrijkste voedingsmiddelen in de regio. Het wordt gebruikt voor de bereiding van verschillende gerechten, zoals de rijstsoep 'sopa de arroz' en de rijst met bonen 'arroz con frijoles'. De rijst wordt ook gebruikt voor de bereiding van de rijst met bonen met kaas 'arroz con frijoles con queso'.

2) BEKIJK HET MUSEUM VAN DE GEDROEGDE MOND VAN DE GROETE VERBODEN

Dit is een van de belangrijkste musea in de regio. Het museum is gewijd aan de geschiedenis van de regio en de rol van de groete verbod. Het museum is een van de belangrijkste attracties in de regio.

In het hoofdstuk 'Mens, maatschappij, natuur en cultuur' gaan we dieper in op onder andere de geschiedenis, het cultureel erfgoed en de geografie van het land of gebied dat je bezoekt. Een ideale selectie om alvast thuis of tijdens de heenreis door te nemen.

MENS, MAATSCHAPPIJ, NATUUR EN CULTUUR

Architectuur	22
Balans en paradijs	23
Drank	26
Economie	31
Flore en fauna	33
Film	34
Folklore	37
Frontiers	38
Geografie	40
Geschiedenis	41
Gezondheid	41
Kerken	62
Musica	68
Mensrechten	69
Milieu	70
Sport en ontspanning	72
Wonderlijg van Chiapas	73
Zeden en gewoonten	74

In het hoofdstuk 'Praktisch' vind je alle nuttige informatie over de bestemming. Lees er alles wat je moet weten over bijvoorbeeld verkeer en vervoer, geldzaken, taal en gebruiken.

YUCATÁN-CANCÚN
PRAKTISCH

ABC van Mexico	80
Alleenreizen & wegvallen	80
Budget	83
Electriciteit	85
Favorieten en feestdagen	85
Gedruken	87
Geschiedenis	89
Internetadressen	91
Klimaat	91
Hoogvallen	94
Overschakelen	94
Post, telefoon en internet	95
Reisdocumenten	97
Risico's en argementen	99
Taal	101
Tijdsverschil	105
Vervoer	106
Winkelen, ambachtstukken	111

REISWIJZER

AVISORIO Y UTILIDADES

Algunos consejos

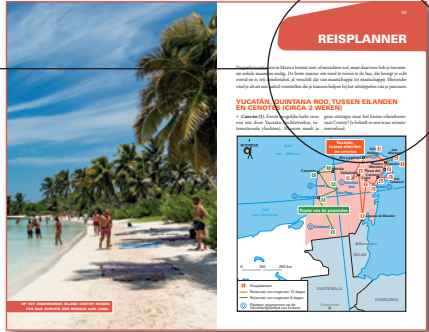
Algunos consejos

Algunos consejos

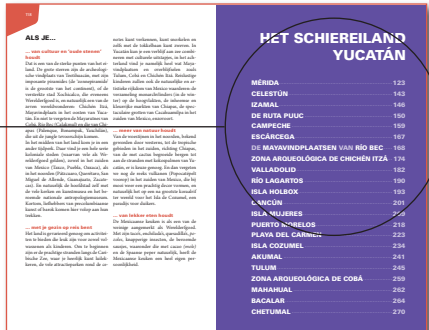
De gedeeltes die in twee kolommen zijn gezet, bevatten nuttige informatie, zoals adresgegevens van instanties en webadressen ter voorbereiding op de reis.

HOE GEBRUIK JE DEZE GIDS?

De Reisplanner stelt uitgewerkte reisprogramma's voor om Yucatán op de beste manier te ontdekken.

Door deze beknopte inhoudsopgave per deel van de gids te gebruiken hoeft je niet telkens terug te bladeren naar de afgeleide inhoudsopgave voor in het boek.

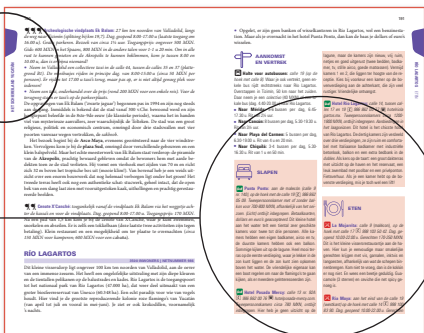
Op het kleine kaartje linksboven zie je in een oogopslag welk deel van het land of de regio het betreffende hoofdstuk beschrijft.

Op de eerste pagina van elk nieuw deel zijn de niet te missen bezienswaardigheden al in kaart gebracht met een pagina-verwijzing voor wie ze direct wil raadplegen.

Aan de rand van de pagina's zorgen een duimgreep en een kopregel ervoor dat je direct ziet welke informatie er op de betreffende pagina wordt geboden.

Voor een herkenbare structuur en meer opzoekgemak is de volgorde van onderwerpen per stad of regio telkens hetzelfde: praktische info - informatie over verblijf: slapen, eten, iets drinken, uitgaan - informatie over de bezienswaardigheden.

WIST JE DIT?

Let op deze kaders voor interessante weetjes.

AANDUIDING TROTTERTIPS

trottertip

interessant

niet te missen

VERKLARING VAN DE SYMBOLEN

algemeen

autoverhuur

bank

busstation

café, bar

camping

consulaat

dansen

duiklocatie

internetcafé

fietsverhuur

haven

honden toegestaan

ijsalon

informatie

kindvriendelijk

koffie- of theehuis

livemuziek, concert

luchthaven

metrostation

ontbijt

parkeren

patisserie

postkantoor

restaurant

roken verboden

slapen

skistation

snackbar

strand

taxi

theater

treinstation

voorzieningen voor rolstoelgebruikers

wandelen

winkelen

Unesco-werelderfgoed

zwemgelegenheden

telefoonnummer

website

e-mailadres

INHOUD

INLEIDING	10	Internetadressen	91
VEELGESTELDE VRAGEN	12	Klimaat	91
8 TOPERVARINGEN	14	Noodgevallen	94
MENS, MAATSCHAPPIJ, NATUUR EN CULTUUR	21	Overnachten	94
Architectuur	22	Post, telefoon en internet	95
Belangrijke personen	23	Reisliteratuur	97
Bevolking	26	Risico's en ergernissen	99
Drank	28	Taal	101
Economie	31	Tijdsverschil	105
Flora en fauna	33	Vervoer	106
Film	34	Winkelen, ambachtskunst	111
Folklore	37	REISPLANNER	115
Frontera	38	HET SCHIEREILAND YUCATÁN	
Geografie	40		
Geschiedenis	41	Mérida	123
Godsdienst	61	Celestún	143
Keuken	62	Izamal	146
Media	68	De Ruta Puuc	150
Mensenrechten	69	Zona Arqueológica Uxmal	152
Milieu	70	Campeche	159
Sport en ontspanning	72	Archeologische vindplaats Edzná	166
Werelderfgoed van Unesco	73	Escárcega	167
Zeden en gewoonten	74	De Mayavindplaatsen van Río Bec	168
REIZEN NAAR YUCATÁN-CANCÚN	76	Zona arqueológica de Chichén Itzá	174
YUCATÁN-CANCÚN PRAKTISCH	79	HET OOSTEN VAN YUCATÁN 182	
ABC van Mexico	80	Valladolid	182
Alvorens te vertrekken	80	Río Lagartos	190
Budget	83		
Elektriciteit	85		
Feesten en feestdagen	85		
Geldzaken	87		
Gezondheid	89		

HET NOORDEN VAN QUINTANA ROO

	193
Isla Holbox	193
Cancún	201
Isla Mujeres	209

DE KUST VAN PUERTO MORELOS TOT TULUM – DE MAYARIVIËRA

	218
Puerto Morelos	218
Playa del Carmen	223
Isla Cozumel	234
San Miguel de Cozumel	235

Akumal	241
Tulum	245
Zona arqueológica de Tulum	253
Reserva natural Sian Ka'an	256
Zona arqueológica de Cobá	259

HET ZUIDEN VAN QUINTANA ROO

	262
Mahahual	262
Bacalar	264
Chetumal	270

REGISTER

279

KAARTEN EN PLATTEGRONDEN

Afstanden tussen de steden	109	Playa del Carmen, detailkaart	227
Bacalar	265	Puerto Morelos	221
Calakmul	171	Reisplanner	115
Campeche	161	San Miguel de Cozumel	237
Cancún	203	Topervaringen	15
Chetumal	271	Tulum Playa	245
Chichén Itzá, De ruïnes van (plattegrond vindplaats)	179	Tulum Pueblo, detailkaart	247
Isla Holbox	193	Tulum, De archeologische vindplaats, detailkaart	257
Isla Mujeres, overzichtskaart	211	Uxmal	153
Isla Mujeres (de stad)	213	Valladolid	183
Mérida	125	Yucatán	122
Mayariviëra, De, overzichtskaart	219	Yucatán-Cancún, overzichtskaart	77
Playa del Carmen	225		

INLEIDING

Zowel het land Mexico als de gelijknamige hoofdstad is kosmopolitisch, lawaaiig en fascinerend. Een mythisch land dat onmiddellijk beelden oproept van vroeg-Spaanse beschavingen, het bloedige avontuur van de conquistadores, de revolutie en kleurrijke feesten. Door de eeuwen heen hebben er vele beschavingen gewoond en die waren zo interessant dat je gemakkelijk een heel leven kunt wijden aan het bestuderen van de wetenschap van de Maya's, het bijzondere esthetische gevoel van de Olmeken, de sportieve Tolteken en de militaire organisatie van de Azteken.

HOE VROEG JE OOK OPSTAAT, JE KUNT DE ZON NIET EERDER LATEN OPKOMEN.!

Mexicaans spreekwoord

Naast monumentale archeologische vindplaatsen biedt het land schitterende stranden en prachtige koloniale steden, adembenemende landschappen van droge woestijnen in het noorden tot vulkanen in het midden en tropische bossen in het zuiden. En overal hoor je de muziek van een gemengd volk, indianen en Spanjaarden, waarin de tegenstellingen van Latijns-Amerika samenkomen. Het land gaat gebukt onder grote ongelijkheden, maar is tegelijkertijd verankerd in de mondialisering en kent een rijke verscheidenheid aan talen en culturen afkomstig uit de precolumbiaanse wereld.

Laat je in Mexico meeslepen door de muziek van de *mariachis*, volg de Franse commandant Cousteau bij zijn ontdekkingsstocht door

De ruïnes van Chichén Itzá behoren tot de zeven nieuwe wereldwonderen.

het onderwaterpark van Cozumel, ga in Palenque op zoek naar het graf van de Mayagod Pacal, flaneer over de dorpsmarkten en bezoek op Yucatán de *cenotes*, natuurlijke poelen met kristalhelder water. Een reis door dit prachtige, surrealistische land kun je eigenlijk het beste vergelijken met een initiatierite.

De taco is een typisch Mexicaans gerecht.

De Dag van de Doden, feestdag op 1 en 2 november

VEELGESTELDE VRAGEN

WELKE PAPIEREN HEB JE NODIG?

Je hebt een paspoort nodig dat minstens zo lang geldig is als de duur van je verblijf. Je hoeft geen visum te hebben, maar ze vragen je wel om bij aankomst een toeristenkaart in te vullen, die je weer moet inleveren als je het land verlaat. Als je via Amerika reist, moet je je minstens 72 uur van tevoren inschrijven op de website **W** <https://esta.cbp.dhs.gov>.

WAT IS DE BESTE PERIODE?

Ons antwoord is dubbel: alles hangt af van de reisroute die je kiest. Het klimaat en de temperatuur variëren sterk afhankelijk van de streek. Je kunt misschien beter niet in de maanden september en oktober gaan, want dat is het regenseizoen, dat gekenmerkt wordt door vele wervelstormen.

WAT IS DE WISSELKOERS? HOE BETAAL JE TER PLAATSE?

De wisselkoers die in deze gids is gebruikt, is 18 MXN (Mexicaanse peso) voor € 1. De betaling ter plaatse hangt af van de categorie van het restaurant of hotel. Op markten, in goedkope restaurantjes en hotels betaal je contant. In de supermarkt en in 'luxueuze' winkels kun je over het algemeen met betaalkaart betalen.

WAT VOOR BUDGET HEB JE NODIG?

Het leven is minder duur dan in Nederland of België. Als je met z'n tweeën reist, heb je voldoende aan € 30-45 per dag per persoon. Je kunt echter nog goedkope overnachten door je hangmat op te hangen op sommige stranden of campings langs de kust. Er zijn ook overal jeugdherbergen en goedkope hotels.

HOE VERPLAATS JE JE IN HET LAND? WELKE VERVOERSMIDDELEN ZIJN ER?

Alles hangt af van je budget en je route, maar onthoud dat er een uitstekend busnet is, uitgebreid, goed georganiseerd met verschillende comfortklassen. Voor grotere afstanden kun je het vliegtuig nemen, verschillende betaalbare vliegmaatschappijen vliegen naar de grootste steden van het land.

IS HET EEN VEILIG LAND?

De criminaliteit is de laatste jaren flink toegenomen in Mexico, maar dat geldt vooral voor het noorden, in Acapulco en sommige plekken die gelieerd zijn aan drughandel. Als je je beperkt tot de toeristische gebieden en de normale veiligheidsregels in acht neemt, zal je waarschijnlijk niets overkomen.

WAT IS HET TIJDVERSCHIL?

Er zijn vier tijdzones in Mexico. In het grootste deel van het land is het 7 uur eerder tijdens onze wintermaanden en 8 uur in de zomer. In Quintana Roo is er een tijdsverschil van 6 uur tijdens de winter en 7 uur in de zomer.

MOET JE INGEËNT WORDEN?

Er is geen verplichte inenting, maar naast de inenting die ook bij ons worden aangeraden, is het verstandig je te laten vaccineren tegen hepatitis A en tyfus. Daarnaast moet je je beschermen tegen muggenbeten, vooral in de tropische gebieden (Chiapas) en dan voornamelijk tijdens het natte seizoen. Drink nooit water uit de kraan en als je fruit of groente op de markt hebt gekocht, maak het dan eerst goed schoon.

KUN JE MET KINDEREN OP VAKANTIE IN MEXICO?

Als je de uitstapjes afwisselt – de ene dag een precolumbiaanse stad, de andere dag het strand – zullen je kinderen in de wolken zijn. Bovendien leren ze op school toch over de Azteken en andere beschavingen eindigend op -eken (Olmeken, Zapoteken, Tolteken) en de Maya's.

WELKE TALEN WORDEN ER GESPROKEN?

Het Spaans van de Mexicanen is vrij schools, je kunt ze dus gemakkelijk begrij-

pen. In de grote steden en op toeristische plekken kun je vaak ook wel wat Engelse woordjes uitwisselen.

WELKE SPORTEN EN ACTIVITEITEN KUN JE DOEN?

Het avontuurlijke toerisme en het eco-toerisme bieden heel wat mogelijkheden: snelle afdalingen per kajak, wandeltochten, paardrijtochten, mountainbiketochten, grottenbezoek, klimmen. En natuurlijk duiken in het water van het Caribisch gebied en de *cenotes* van Yucatán, snorkelen en surfen langs de kust van de Stille Oceaan.

Parasailen bij Cancún

8 TOPERVARINGEN

1 GA OP ZOEK NAAR DE SLURF VAN DE GOD CHAAC OP DE MAYAVINDPLAATSEN VAN DE RUTA PUUC

Ten zuiden van Mérida ligt de Ruta Puuc, een verzameling Mayasteden die vroeger met elkaar verbonden waren. Ze worden gekenmerkt door een gezamenlijke stijl, de Puucstijl, waarbij Chaac, de god van de regen, vaak wordt afgebeeld. De belangrijkste vindplaats, Uxmal, verwondert door de schoonheid van de gebouwen die opduiken tussen de heuvels en de bomen. De andere steden zijn wat bescheidener, maar hebben zeker hun charme zoals Labná, dat vaak door toeristen wordt vergeten. *Blz. 150*

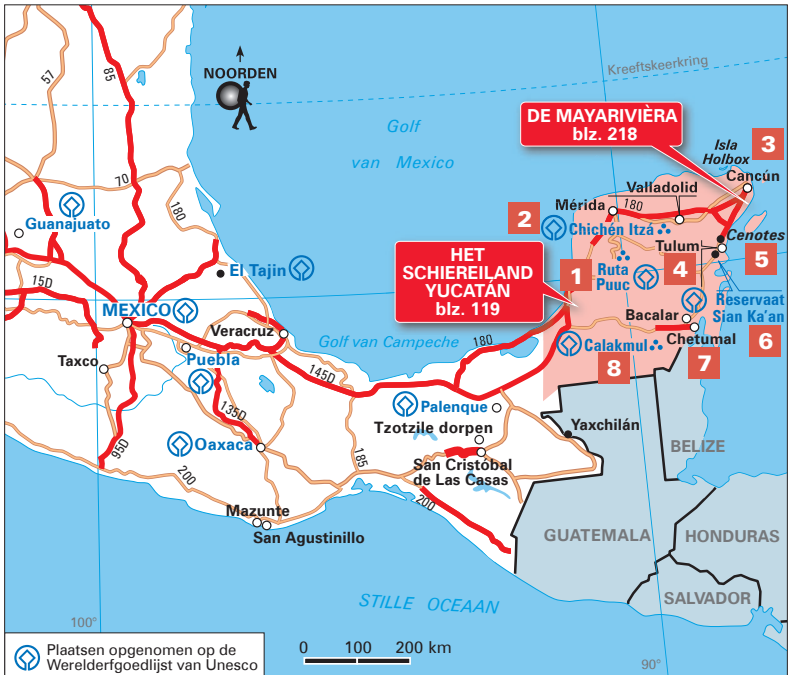
Goed om te weten: wie niet over eigen vervoer beschikt, kan met de bus naar Uxmal, maar niet naar de andere vindplaatsen. Daarvoor ga je naar een reisbureau.

2 BEKIJK HET MAGISCHE KLANK-EN-LICHTSPEL DAT GEPROJECTEERD WORDT OP DE GROTE PIRAMIDE VAN CHICHÉN ITZÁ

Dit is een van de zeven nieuwe wereldwonderen. Twee keer per jaar, op het moment van de zonnewende, verschijnt hier op de noordelijke trap de schaduw van de gevleugelde slang. Dit spektakel leert je hoe nauw het geloof van de Maya's verbonden was met de zon, de sterren en de natuur. *Blz. 174*

Goed om te weten: ma. gesloten. In het hoogseizoen moet je van tevoren reserveren. Neem een zaklamp mee, antimuggenspray, een warme trui en iets om je tegen de regen te beschermen, voor het geval dat.

3 GA VANAF ISLA HOLBOX OF ISLA MUJERES ZWEMMEN MET WALVISHAAIEN

Tussen juni en september migreren de *tiburones ballenas* in grote getalen langs deze eilanden: je zult er gegarandeerd een zien. Op sommige dagen zwemmen ze hier met tientallen tegelijk! Dit is hun grootste verzamelplek ter wereld. Je zult niet opgegeten worden, want deze zeemonsters eten alleen plankton. *Blz. 200 en 217*

Goed om te weten: je duikt met masker en snorkel in 2 sessies van maximaal 5 minuten. Maar let op: de walvishaaien zwemmen op 1½ uur van de kust van Isla Mujeres en op 2-2½ uur van Holbox. Niet voor watjes dus!

5

4 GA SNORKELEN IN DE ZEE BIJ TULUM, MET DE BEROEMDE MAYAVINDPLAATS OP DE ACHTERGROND

Vlak bij de zee vind je hier het op een na grootste koraalrif ter wereld, na dat van Australië. Je ziet er prachtige koraalvissen en zeeschildpadden in het warmste en helderste water van de Caribische Zee. En op de achtergrond de archeologische vindplaats van Tulum met zijn kleine tempels die uitkijken op een prachtig strand. *Blz. 253*

Goed om te weten: in het hoogseizoen is reserveren noodzakelijk (Pasen, juli-augustus en rond kerst).

5 DUIK IN HET KRISTALHELDERE WATER VAN EEN CENOTE, OP HET SCHIEREILAND YUCATÁN

Deze natuurlijke bronnen in de jungle dienden vroeger als drinkwaterreservoir

voor de Maya's. Ze zijn uitgehold in het kalk en vaak bedekt met luchtwortels. Ze vormen de toegangspoorten tot de onderwereld (de hel) en werden dan ook vaak gebruikt voor menselijke offers. Als de zon schijnt, zorgen de grotten met hun helderblauwe water voor een betoverende sfeer. *Blz. 188, 190, 256*

Goed om te weten: kom bij voorkeur rond 12.00 u, want sommige, vrijwel afgesloten of heel diepe cenotes laten alleen licht door wanneer de zon op zijn hoogste punt staat.

6 ONTDEK HET NATUURRESERVAAT SIAN KA'AN

Het natuurreservaat Sian Ka'an ('afkomstig uit de hemel' in het Maya) ligt ten zuiden van Tulum en is Werelderfgoed vanwege de rijke flora en fauna. Je stapt aan boord van een klein bootje om de lamantijnen en krokodillen die hier rondwaren te observeren. Ook vogels voelen zich hier thuis. *Blz. 258*

7

Goed om te weten: er zijn verschillende toegangswegen, waaronder Punta Allen en Boca Pailla (ten zuiden van het hotelgebied van Tulum), maar de mooiste route loopt via de archeologische vindplaats van Muyil, die je onderweg ook nog even kunt bezoeken.

7 BEZOEK HET MAYA-MUSEUM VAN CHETUMAL, GA DAN DOORTOT AAN DE LAGUNE VAN BACALAR IN DE QUINTANA ROO

Bewonder de virtuele reconstructie van de Mayawereld in het zeer sombere, maar zeer leerzame Mayamuseum van Chetumal. Ga dan naar Bacalar en de lagune met zeven blauwtinten, een waar paradijs om te kajakken, peddelen of gewoon te ontspannen. *Blz. 268, 273*

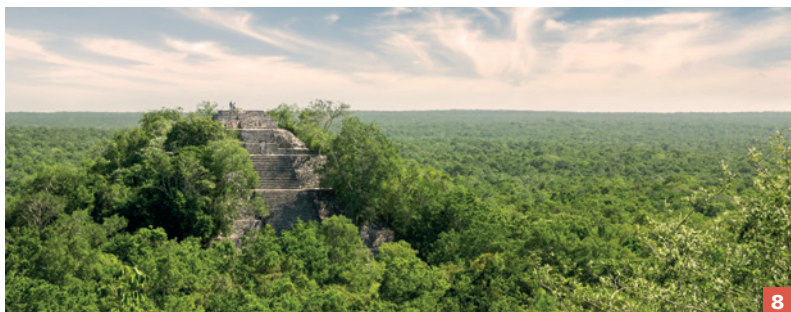
Goed om te weten: Bacalar is in volle ontwikkeling, maar is nog niet veel veranderd. Ga er snel naartoe! Er is een ruime keuze aan over-

nachtingsmogelijkheden: campings, jeugdherbergen en 'ecologische' hutten.

8 HET UITZICHT OP DE TOP VAN CALAKMUL

Klim naar de top van de grootste piramide van de vindplaats Calakmul (45 m) voor het uitzicht op de enorme groene oase eromheen. Calakmul concurreert met Tikal in Guatemala. Het was het centrum van het koninkrijk van de Kop van de Slang. Het ligt tegenwoordig midden in een natuureservaat met een rijke fauna en een grote variëteit aan orchideeën. De trappen die naar de top van de hoogste piramide leiden, zijn steil, maar eenmaal boven kun je zelfs Guatemala zien liggen. *Blz. 170*

Goed om te weten: de vindplaats ligt in de regio Río Bec, in de staat van Campeche, tussen Escárcega en Chetumal, aan het einde van een doodlopende weg van 65 km.

8

FOTOVERANTWOORDING

- 8 Sven Hansche / Shutterstock
 10-11 Kiev.Victor / Shutterstock
 11 l.o., 29 Brent Hofacker / Shutterstock
 11 r.o. Dina Julayeva / Shutterstock
 13 tose / Shutterstock
 14 Byelikova Oksana / Shutterstock
 15 Byelikova_Oksana / iStock
 16 l.b. Leonardo Gonzalez / Shutterstock
 16 o. aquapix / Shutterstock
 17 Juan Carlos Oller / Shutterstock
 18 emicristea / iStock
 19 b. Eddy Galeotti / Shutterstock
 19 o. tommasolizzul / iStock
 20 Bret Reyes / Shutterstock
 44, 66 lunamarina / Shutterstock
 57 Sunpix Travel / Alamy Stock Photo
 72 bmszealand / Shutterstock
 78 agefotos / Alamy Stock Photo
 93 posztos / Shutterstock
 103 Tati Nova photo Mexico / Shutterstock
 113 Rainer Lesniewski / iStock
 114 Giongi63 / Shutterstock
 116 b. Aberu.Go / Shutterstock
 116-117, 145, 189, 208 javarman / Shutterstock
 117 b. Barna Tanko / Shutterstock
 120 Borphy / Shutterstock
 130 Hostel Nómadas
 132 El Barrio
 134 l.b. Apoala
 134 r.o. Pola Gelato Shop
 139 Gerald Marella / Shutterstock
 144 Casa de Celeste Vida
 148 NEKOMURA / Shutterstock
 155 Dmitry Rukhlenko / Shutterstock
 163 La María Cocina Peninsular
 164, 173 Jess Kraft / Shutterstock
 178 Anton_Ivanov / Shutterstock
 187 Wabi Gelato
 192 Ojo de Agua Chiquila
 194-195 Bodler / iStock
 199 l. Viva Zapata
 199 r. Alma Bar
 217 Camille Laquerrière
 220 l. Casitas Kinsol
 220 r. Jolie Jungle
 223 bcampbell65 / Shutterstock
 230 Chez Céline
 232-233 The Mayan Gate
 243 Greg Vaughn / Alamy Stock Photo
 250 Hotel Don Diego de la Selva
 254 Florian Augustin / Shutterstock
 261 Pavel Tvrdy / Shutterstock
 269 Rubi Rodriguez Martinez / Shutterstock